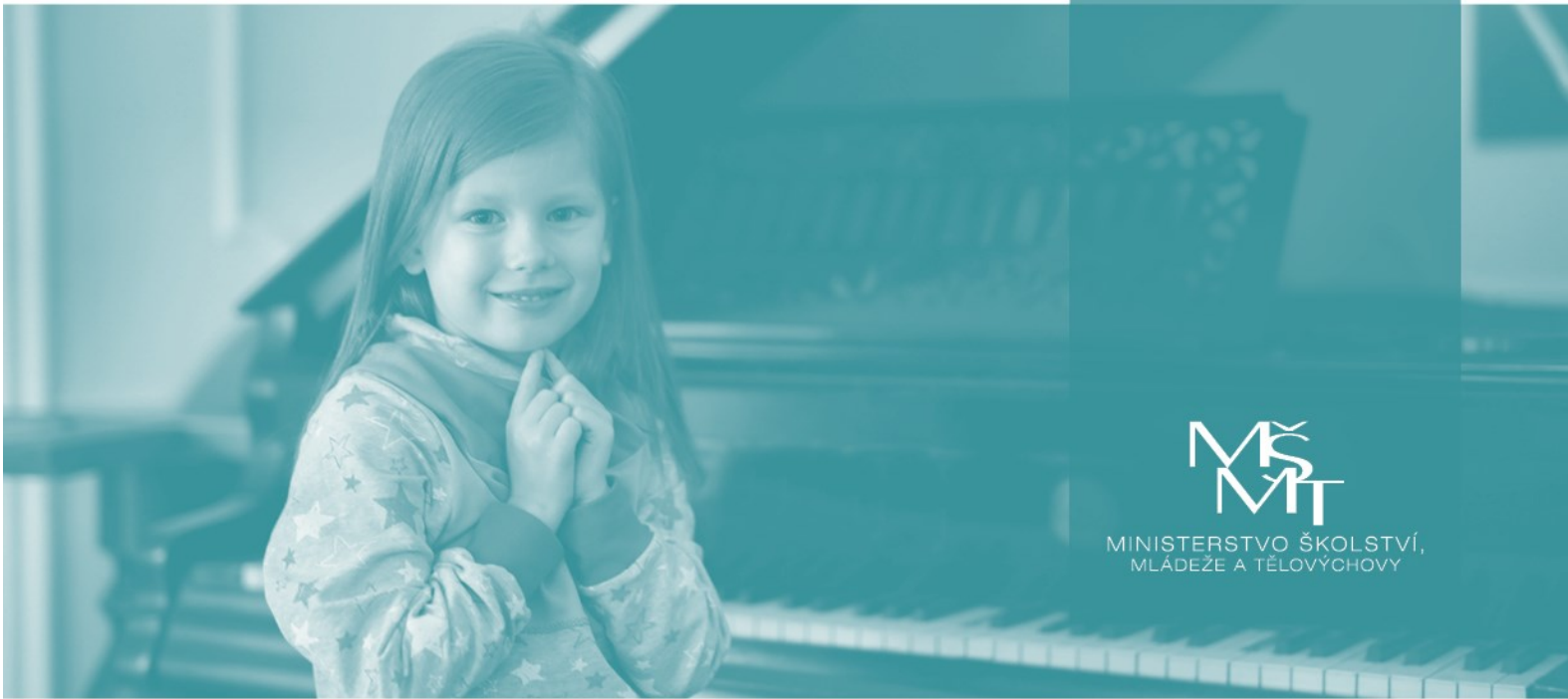

NÁVRAT ŽÁKŮ ZUŠ

METODICKÉ DOPORUČENÍ

(PEDAGOGICKÁ ČÁST)

MŠMT

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Praha, 9. 4. 2021

MANUÁL NÁVRAT – PRO ZUŠ (PEDAGOGICKÁ ČÁST)

OBSAH

1.	PŘÍPRAVA NA NÁVRAT DO ŠKOLY	3
1.1.	Komunikace vedení školy se zaměstnanci	3
1.2.	Komunikace pedagogů s žáky	3
1.3.	Komunikace s rodiči	4
2.	ZPÁTKY VE ŠKOLE	6
2.1.	Adaptační období	6
2.2.	Žáci, kteří se nezapojovali	7
2.3.	Varovné signály	7
2.4.	Věnujte pozornost pedagogům, také oni se vrací	8
2.5.	Spolupráce s rodiči	9
3.	JAK PRACOVAT SE VZDĚLÁVACÍM OBSAHEM	10
3.1.	Reflexe distanční výuky	10
3.2.	Příprava plánu výuky na zbývající období školního roku	11
3.3.	Přizpůsobení výuky potřebám žáků	11
3.4.	Specifická doporučení pro základní umělecké školy	12
3.5.	Úpravy ŠVP pro rok 2021/2022	12
4.	PRŮBĚŽNÉ A ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ	13
4.1.	Průběžné hodnocení	13
4.2.	Celkové hodnocení na konci školního roku	14
4.3.	Související právní předpisy	15
4.4.	Postupové a závěrečné zkoušky	16

ÚVOD

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) ve spolupráci s Českou školní inspekcí (dále ČŠI) a Národním pedagogickým institutem České republiky (dále NPI ČR) připravilo pro základní umělecké školy (dále ZUŠ) metodické doporučení k opětovnému zahájení prezenční výuky a adaptaci žáků ve škole.

Cílem metodického doporučení je pomoci školám **nastavit pravidla a připravit plán nejenom pro adaptační období, ale také pro pedagogickou práci v posledním čtvrtletí tohoto školního roku**. Metodika přináší důležité informace a doporučení pro ředitele, jejich zástupce i jednotlivé pedagogy, **jak se škola na návrat žáků může připravit**, jak na něj připravit rodiče a především samotné žáky. Druhá kapitola se věnuje adaptačnímu období, které sice může být pro různé skupiny a žáky různě dlouhé, ale ve všech případech je naprosto nezbytné. Třetí kapitola se zaměřuje na **pedagogickou práci** učitelů, na identifikaci potřeb žáků, rozvržení vzdělávacího obsahu a výběr efektivních postupů a metod pro následující období. V kapitole **k hodnocení** naleznete informace a doporučené postupy nejenom k průběžnému hodnocení, ale také k celkovému hodnocení na vysvědčení.

Přestože metodika nemůže obsáhnout specifické podmínky a možnosti jednotlivých škol, pedagogů i žáků, představuje obecně platná doporučení i konkrétní tipy, které mohou významným způsobem přispět k úspěšnému obnovení prezenční výuky, a to jak s ohledem na pedagogický proces, tak především s ohledem na duševní zdraví a potřeby žáků i pedagogických pracovníků.

- **Informativní části** (označené piktogramem **I**) – v těchto pasážích MŠMT informuje o některých zásadních skutečnostech, odkazuje na jiné zdroje informací, stanoviska jiných správních úřadů apod.
- **Doporučující části** (označené piktogramem **D**) – v těchto pasážích MŠMT metodicky podporuje školy.
- **Závazné části** (označené piktogramem **S**) – v těchto pasážích MŠMT poskytuje informace o souvisejících závazných pravidlech vycházejících z platných právních předpisů, které v dané souvislosti považuje MŠMT za stěžejní.

1. PŘÍPRAVA NA NÁVRAT DO ŠKOLY

I Bezprostředně po návratu do školy budeme stěží hledat člověka, který by nebyl pandemií a opatřeními proti ní nějak zasažen. **Prožitá zkušenost se nedá odsunout „na potom“ a je třeba s ní počítat a pracovat i při návratu do školy.** To platí pro zaměstnance, žáky i jejich rodiče. Návrat do škol po tak dlouhé době bude přinášet nové a leckdy náročné situace, otevírat otázky, které je dobré si předem uvědomit a předejít tomu, aby se z nich zbytečně staly další stresory. Na obnovení prezenční výuky se většina žáků i pedagogů velmi těší a do školy přijdou s velkými očekáváními. Je třeba se dobře připravit, aby vše proběhlo pokud možno hladce a nenaplněná očekávání nevedla k další frustraci a ztrátě chuti do další práce.

1.1. Komunikace vedení školy se zaměstnanci

- D** Nutným předpokladem úspěchu je, aby všichni měli včas potřebné informace. Připravte první informace k návratu písemně a rozešlete všem zaměstnancům, pedagogickým i nepedagogickým, zorganizujte (on-line) poradu, které se zúčastní všichni zaměstnanci, i ti, kteří se nebudou vracet do školy v první fázi.
- D** Společně naplánujte organizaci provozu školy, protiepidemická opatření a personální kapacity potřebné pro jednotlivé etapy návratu žáků.
- D** V pedagogickém sboru reflektujte zkušenosti z distanční výuky, vyhodnoťte, které postupy se ukázaly jako efektivní a které nikoli. Průzkum spokojenosti s distanční výukou můžete realizovat prostřednictvím on-line dotazníku¹. Nezapomeňte se zaměřit také na sebehodnocení pedagogů².
- D** Hledejte prvky distanční výuky, které může být vhodné integrovat i do prezenční výuky a přípravy na ni, a to jak z pohledu žáků, tak z pohledu pedagogů. Více viz kapitola „Reflexe distanční výuky“.
- D** Společně stanovte hlavní pravidla a postupy adaptačního období, která budou dodržovat všichni, např. doba, po kterou se práce žáků nebude známkovat ani ověřovat písemným nebo ústním zkoušením, přístup k žákům, kteří se nezapojovali do distanční výuky atd. Je důležité, abyste v zásadních věcech postupovali jednotně a pedagogové se s tímto společným postupem ztotožnili.
- D** Připravte seznam důležitých kontaktů, na které se mohou učitelé obracet s žádostí o odbornou konzultaci, pomoc – školní poradenské pracoviště, školské poradenské zařízení, [psychologická podpora NPI ČR](#), neziskové organizace v regionu atp.
- D** Jednotliví zaměstnanci mohou návrat do škol prožívat různě, někteří mohli projít traumatizujícími událostmi v rodině, jiní mohou být vyčerpaní z období, kdy museli skloubit práci z domova a péči o rodinu, u některých může být vyčerpání způsobeno extrémním nasazením v době distanční výuky. Velmi užitečné může být obzvláště v tomto období zajistit pedagogům možnost supervize, mentoringu či koučovacích rozhovorů. Pomoci s hledáním vhodných poskytovatelů těchto služeb vám mohou koordinátoři MAPů či KAPů, pracovníci NPI ČR, školská poradenská zařízení či neziskové organizace.

1.2. Komunikace pedagogů s žáky

- D** Ještě před samotným návratem do školy hovořte při on-line hodinách s žáky o tom, jak se škola na jejich návrat připravuje, jak bude probíhat prezenční výuka a v čem se bude vyučování lišit od dob „předcovidových“, např. jaká aktuální opatření budou muset učitelé, žáci i jejich rodiče (doprovod) dodržovat.

¹ Inspirace on-line dotazníku pro pedagogy: <https://1url.cz/GKz7O>

² Inspirace pro on-line sebehodnocení: <https://bit.ly/3m3CTEj>

- D** Proces návratu do škol a s tím souvisejících opatření je vhodné vizualizovat. Je možné vytvořit přehlednou prezentaci s vysvětlením důležitých opatření a nových prvků ve výuce prostřednictvím infografik – piktogramů a obrázků (odstupy 2 m, nošení respirátorů, mytí rukou, použití dezinfekce aj.). Stejně piktogramy mohou být poté vyvěšeny ve vestibulu školy, v šatně, ve třídě, v sanitárních místnostech a dalších prostorách školy. Předvídatelnost (žáci vědí a mohou se kdykoliv ujistit o tom, co je čeká) výrazně snižuje stres a posiluje pocit bezpečí.
- D** Žáci, obzvláště ti starší, často sledují aktuální dění v médiích, kontroverzní postoje nejruznějších aktérů. Je pravděpodobné, že někteří z nich se setkali s dezinformacemi. Podejte jim srozumitelné a jasné informace, jak jsou nastavená pravidla, jaká opatření je nutné dodržovat a proč.
- D** Společně reflektujte distanční výuku, a to jak prostřednictvím on-line dotazníku pro žáky³, tak, až to bude možné, přímo osobně. Zeptejte se, co žákům vyhovovalo, co pro ně bylo těžké. Hovořte s žáky o tom, co by případně bylo možné nastavit lépe, dělat jinak. Nezapomeňte společně s žáky hledat také to, co by naopak rádi přenesli i do prezenční výuky ve škole či domácí přípravy na ni. Vytvořte si zásobník „úspěšných“ distančních aktivit a nápadů k realizaci v případě nutnosti znovuoobnovení distanční formy výuky. Zálohujte si odkazy na inspirativní materiály do výuky⁴⁵.
- D** V reflexi si s žáky připomeňte, co se jim v období distanční výuky povedlo, můžete si např. pustit záznam z „koncertů na distanc“⁶ či „koncertů z obýváku“⁷, „on-line koncertů“⁸ či souborové tvorby „na dálku“⁹ a vyzdvihnout úspěchy, kterých žáci dosáhli.
- D** Dejte žákům prostor vyjádřit obavy, položit otázky a odpovězte na ně ještě před opětovným vstupem do školy. Ujistěte své žáky, že jim bezprostředně po návratu do školy nehrozí špatné známky, tresty ani nedobrovolné zkoušení. S vlídnou důsledností požadujte splnění povinností, informujte je věcně o logických důsledcích, které případné nesplnění bude mít, ale vyvarujte se výhrůžek a zastrasování. Žáci by se měli vrátit do bezpečného prostředí.
- D** Úsilí vložené do přípravné fáze se vám vrátí při adaptaci a další práci ve škole!

1.3. Komunikace s rodiči

- D** Informujte rodiče o tom, jak bude návrat do školy vypadat, co je třeba připravit, co se od dětí (ne)bude v rámci adaptace vyžadovat a jak mohou k úspěšné adaptaci dětí přispět sami rodiče. Popište rodičům, co je cílem následujících týdnů, na co budete klást důraz. Rodiče by měli být informováni o organizačních změnách průběhu vzdělávání, způsobech hodnocení atd.
- D** Domluvte se, které informace bude rodičům sdělovat vedení školy a které jim předají jejich učitelé. Informace je potřeba dobře strukturovat, komunikovat je jasně a srozumitelně a především jednotně. Nabídněte rodičům možnost položit doplňující otázky.
- D** Pokračujte v intenzivní komunikaci s rodiči žáků. Informujte je, jakým způsobem s nimi budete komunikovat po obnovení prezenční výuky. Nadále informujte rodiče o všem potřebném.

³ On-line dotazník můžete vytvořit jednoduše např. prostřednictvím Google Forms: <https://1url.cz/dKkLT>

⁴ Inspirace z NG: <https://www.ngprague.cz/udalost/2871/umeni-byt-doma>

⁵ Katalog digitálních vzdělávacích zdrojů EMA: <https://1url.cz/6KKLJ>

⁶ Příklad pro inspiraci – ZUŠ U Půjčovny, Praha 1: <https://1url.cz/NKKi5>

⁷ Příklad pro inspiraci – ZUŠ Jaroměř: <https://1url.cz/FKz7D>

⁸ Příklad pro inspiraci – ZUŠ Žerotín, Olomouc: <https://1url.cz/QKz7C>

⁹ Příklad pro inspiraci – ZUŠ Chrást: <https://1url.cz/ZKKe7>

- D** Velmi důležitá je zpětná vazba od rodičů na období distanční výuky. V jejím získávání a vyhodnocení vám může pomoci např. on-line dotazník¹⁰. Výsledky z on-line dotazníku publikované např. na webových stránkách školy¹¹ budou zrcadlem vaší dobře odvedené práce a zároveň motivací ke vzdělávání v ZUŠ pro širokou veřejnost.
- D** Požádejte rodiče, aby vás informovali, pokud dítě v uplynulém období prožilo traumatizující událost, ztrátu blízké osoby atp., abyste mohli společně domluvit citlivý přístup k dítěti a postup adaptace s ohledem na jeho potřeby.¹²
- D** Pokud rodiče nesouhlasí s vládními opatřeními či protiepidemickými nařízeními, zprostředkujte jim informace, které od MŠMT máte, a ujistěte je, že postupujete dle pokynů ministerstva. Není vaší povinností obhajovat rozhodnutí nadřízených orgánů, hledat argumenty, absolvovat nekonečné nekonstruktivní rozhovory. Vaší odpovědností je dodržovat aktuálně platná opatření a zajistit vzdělávání žáků v souladu s platnou legislativou. Rodiče můžete odkázat na informační linky příslušných orgánů ([MŠMT](#), [Ministerstvo zdravotnictví](#)), kde pracují vyškolení odborníci, kteří jejich dotazy zodpoví.

¹⁰ Příklad on-line dotazníku pro rodiče – ZUŠ Třinec: <https://1url.cz/KKzmp>

¹¹ Ukázka vyhodnocení a publikování dotazníku pro rodiče – ZUŠ Třinec: <https://1url.cz/SKzml>

¹² Poradenství pro školy zaměřené na téma ztráty osoby blízké poskytuje <https://poradna-vigvam.cz/pro-skoly/>

2. ZPÁTKY VE ŠKOLE

2.1. Adaptační období

- I** Cílem adaptačního období je poskytnout žákům i pedagogům potřebné podmínky pro postupný návrat k běžné prezenční výuce, minimalizovat stresové situace a vytvořit bezpečné prostředí, ve kterém je prostor jak pro posilování vzájemných vztahů, tak pro pozvolné obnovování pracovních návyků. Slouží k propojení dosud odloučených světů, vzájemné informovanosti a plánování, k identifikaci problémů, které by mohly ohrozit úspěšný návrat do škol.
- I** Adaptační období může v závislosti na podmínkách vaší školy trvat různou dobu a jeho průběh se může lišit také mezi jednotlivými třídami, žáky i pedagogy.
- D** Mnoho věcí se v tomto školním roce nestihlo a již nestihne a mnozí učitelé mohou být pod velkým tlakem ve snaze využít veškerý čas na dohnání zameškaného. Primárně je však důležité věnovat dostatečný čas úspěšné adaptaci žáků, a to i za cenu redukce učiva či jeho přesunutí do dalšího ročníku. **Na zdárné adaptaci totiž záleží i následný vzdělávací pokrok žáků.**
- D** Je důležité, aby zvláště v tomto období byli všichni pedagogové připraveni citlivě odpovídat na nejrůznější dotazy svých žáků. Věnujte dostatek času tématům souvisejícím s duševním zdravím, skutečnosti, že je přirozené, když se necítíme po psychické stránce dobře, tak jak nám někdy není dobře fyzicky, a kam se můžeme obrátit o radu a pomoc.
- D** Připravte žákům krátké shrnutí situace včetně cílů a plánů školy pro následující týdny – pro některé žáky může být složité se zorientovat v tom, co se děje. Předvídatelnost následujícího dění je pro ně zvláště v tomto období velmi důležitá. Vytvořte dostatečné příležitosti pro individuální rozhovory se žáky.
- D** Součástí adaptační doby mohou být i vzdělávací činnosti, které je vhodné zaměřit na opakování učiva. Je důležité dát žákům dostatečný prostor k tomu, aby si sami v bezpečném prostředí ověřili své znalosti a dovednosti (autoevaluace) a aby sdělili, který vzdělávací obsah potřebují dovysvětlit nebo dodatečně procvičit. Je vhodné mluvit o tom, v čem žákům distanční výuka vyhovovala a co bylo naopak těžké, na co se nejvíce těšili, čeho se obávají a s čím by chtěli pomoci.
- D** **Minimálně v průběhu prvního adaptačního týdne by měla platit zásada, že žáci nejsou ústně ani písemně zkoušeni, neprobíhá známkování ani jiná forma sumativního hodnocení a jsou zadávány přiměřené domácí úkoly. Doporučujeme tuto zásadu aplikovat optimálně 2 – 3 týdny.**
- D** Pokud na žácích pozorujete zvýšenou únavu a nesoustředěnost, střidejte typy činností, zařazujte pravidelně krátké (několikaminutové) relaxační aktivity v průběhu výuky.
- D** Období výuky na dálku jistě vnuklo žákům nové nápady a může se stát, že budou testovat hranice toho, co teď je a není možné. Je důležité znovu připomenout pravidla při výuce, jejich opodstatnění, případně přidat nová, která reflektují zkušenosti uplynulých měsíců a potřeby žáků po návratu. Osvědčuje se, pokud s žáky očekávané chování nacvičujeme (není připomenuto pouze slovně).
- I** Často se mluví o žácích, kterým distanční výuka nevyhovuje a potřebují se vrátit do školy. Avšak je pravděpodobné, že některým žákům naopak vyhovovalo distanční vyučování více než ve škole a po návratu mohou mít problémy nejen se sociální adaptací, ale i se samotnou výukou.
- D** Pokud se někteří žáci do aktivit nechtějí zapojovat, nechtějí sdílet s ostatními, zpozorněte, ale žáka nenuťte. Vytvářejte příležitosti, nabídky, ujistěte se, že žák ví, na koho se může obrátit, kdyby potřeboval pomoc. Někteří žáci potřebují čas.
- D** Věnujte všem podnětům, otázkám i výpovědím žáků odpovídající pozornost a zároveň žáky ujistěte, že vše společně zvládnete. Nebojte se požádat o radu kolegy či odborníky, pokud si v některých situacích nebudete jistí, jak správně reagovat.

2.2. Žáci, kteří se nezapojovali

- I** Vzdělávání distančním způsobem nebylo při zákazu osobní přítomnosti ve školách pro žáky ZUŠ povinné. Některé se i přes veškeré úsilí pedagogů nedařilo do výuky na dálku zapojit. **Po návratu do škol je efektivnější zaměřit se na řešení aktuální situace spíše než na to, proč se žák nezapojoval.**
- D** V první řadě je potřeba s takovým žákem navázat osobní komunikaci v bezpečném prostředí, hrozba špatnými známkami či sankcemi může být kontraproduktivní. Důležité je ubezpečit se, zda žákovi v domácím prostředí nehrozí žádné nebezpečí a zda v uplynulých měsících neprošel traumatizujícími událostmi, které by vyžadovaly odbornou pomoc.
- D** Rozhovory se žákem orientujte na řešení – společně popište situaci, jaká aktuálně je (žák nereagoval na zadané úkoly a cvičení), i cíle, kterých je třeba dosáhnout (doplnit látku, aby bylo možno postoupit do dalšího ročníku). Následně spolu se žákem hledejte možné cesty, jak cíle dosáhnout (např. individuální konzultace). Čím více se do jejich navrhování zapojí sám žák, tím větší je šance na úspěch. Stanovte si konkrétní postup a termíny průběžné kontroly. Dlouhé termíny splnění sice na první pohled působí pro žáka lákavě, ale pravděpodobně je jen těžko dodrží. Průběžná kontrola postupu může významně pomoci při obnově pracovních (učebních) návyků.
- D** Prioritizujte úkoly, které je potřeba splnit! Není třeba doplňovat všechny zanedbané úkoly, stanovte, co je pro další studium nezbytně nutné doplnit, aby bylo možné navázat. V některých případech nemá smysl, aby žák pokračoval v osvojování si nového vzdělávacího obsahu bez předchozí návaznosti. Můžete sepsat s žákem plán, jak v týdnech zbývajících do konce roku budete postupovat. Cíle musí být přiměřené a pro konkrétního žáka splnitelné. Méně může být v takové situaci více!
- D** Neodevzdané úkoly neznámkuje, nýbrž je označte jako nesplněné/nehodnocené. Držte se zásady, že hodnotíte pouze odevzdané úkoly. Umožněte žákovi splnit přiměřené úkoly podle výše navrženého individuálního plánu a na jejich základě získajte podklady pro jeho hodnocení.
- D** Pro podporu motivace a získání zájmu takového žáka využívejte pestrou paletu forem práce, vyvarujte se jednotvárnosti. Hledejte společně se žákem typy úloh a aktivit, které vedou k cíli a přitom žákovi nejlépe vyhovují. Využívejte potenciál formativní zpětné vazby, která popisuje, co konkrétně může žák dělat, aby dosáhl pokroku.

2.3. Varovné signály

- I** Dlouhodobý nadměrný stres negativně působí na dětské duševní zdraví a významným způsobem může přispět k rozvoji duševního onemocnění. I samotná pandemie a s ní spojená omezení působí nadměrný stres, který negativně doléhá na děti a může být spouštěčem **psychických obtíží**. U dětí a dospívajících se mohou **objevovat pocity bezmoci, úzkosti či bezvýchodnosti, se kterými si neví rady** a mohou se s nimi vyrovnávat nevhodnými způsoby (např. sebepoškozováním, kontrolou příjmu potravy, agresivitou, nadměrným hraním či trávením času na sociálních sítích apod.). Častou reakcí jsou také apatie a ztráta chuti do života. Děti i dospívající mají na rozdíl od dospělých omezenější prostředky k vyrovnávání se s dlouhodobým stresem, který negativně působí na jejich stále se ještě vyvíjející centrální nervovou soustavu. Proto je zcela zásadní **včasné zajištění potřebné podpory**.
- I** Varovné signály naznačující ohrožení dítěte, kterým je třeba věnovat pozornost:
- Dlouhodobě se objevuje nízká motivace k učební činnosti.
 - Neplní zadané úkoly.
 - V chování se opakovaně objevuje nepozornost, zamlklost, agrese, vzdor aj.
 - Často a nevhodným způsobem vyžaduje nadměrnou pozornost učitele.
 - Neadekvátně reaguje na běžné podněty (např. pláčem, podrážděností, agresí).
 - Často projevuje smutek, lítost, obavy, působí uzavřeně, odmítá komunikovat.
 - Není možné ho zajmout ani nevšedními aktivitami při výuce.
 - V pravidelných krátkých intervalech kontroluje (často nevědomky) mobilní telefon.
 - Nemá dostatečnou podporu nebo dohled rodiny adekvátní svému věku.
 - Projevuje úzkostné reakce i v přítomnosti dalších osob.

- Zvyšuje se nezáměr o sociální interakci s učitelem nebo se spolužáky.
- Dává najevo, že je „špatné“ nebo že zná/má určité tajemství.
- Má časté fyzické obtíže (např. bolesti břicha, hlavy, zvracení, nechutenství aj.).
- Projevuje sexuální chování, které není přiměřené jeho věku.

D Při identifikaci ohrožení dítěte a hledání nejvhodnější podpory je užitečné spolupracovat s odborníky a vycházet z již zpracovaných doporučení, nástrojů a metodik.

D O projevech dítěte a jeho případném ohrožení je možné se **anonymně zdarma poradit na lince psychologické pomoci NPI¹³ nebo na Lince bezpečí¹⁴ (tel. č. 116 111)**. Dětem, u kterých pozorujeme výše uvedené projevy, je třeba nabídnout individualizovanou podporu (viz také Metodické doporučení k duševnímu zdraví).

D Všechny děti by měly být průběžně seznamovány s možnostmi kontaktování specializovaných linek (Linka bezpečí, Linka důvěry, [linka Centra Locika](#)). Je také vhodné informovat rodiče a žáky o event. využití poradenských služeb v pedagogicko-psychologických poradnách a speciálně pedagogických centrech. Uvedte ilustrativní situace žádostí, ve kterých je vhodné obrátit se na krizová a poradenská zařízení, a ubezpečte žáky i jejich rodiče, že je v pořádku využít možnosti rady a pomoci, když se nacházíme v obtížné situaci nebo se nám děje něco špatného. Zapamatujte si, že **jakákoli situace se dá řešit!**

2.4. Věnujte pozornost pedagogům, také oni se vracejí

I Průběh adaptačního období by měl počítat **nejen se žáky, ale také pedagogy** (a dalšími zaměstnanci školy). Pro učitele může být návrat k prezenční výuce poměrně náročný. Pedagogové se vracejí do školy po dlouhé době, nejednou s traumatizujícími zkušenostmi způsobenými dopadem pandemie na jejich blízké či je samotné. Museli sladit chod domácnosti a zaměstnání na dálku, o problémech s nároky na ovládnutí technologií nemluvě.

D Proto je třeba, aby vedení školy na obnovení prezenční výuky pedagogy předem dobře připravilo a poskytlo jim podporu a pomoc. Důležitá je možnost konzultace nečekaných problémů, možnost využití odborné rady pracovníků školského poradenského pracoviště či služeb mentora nebo kouče.

D Zaměřte se na vytváření bezpečného prostředí pro zaměstnance, ve kterém mohou vyjádřit své obavy, nejistoty či požádat o radu nebo pomoc. Pomůže, když si i v tomto náročném období najdete čas na individuální rozhovory s kolegy, oceníte jejich práci, úsilí, s kterým se věnovali distanční výuce, rozvoji svých dovedností, komunikaci s žáky, rodiči atp. Zohledněte, pokud jsou někteří zaměstnanci výrazně více vytíženi než jiní, ať již při přidělování dalších úkolů či naopak odměn. Prověřte, zda nemůžete zaměstnancům přispět dalšími benefity např. v rámci čerpání FKSP (vitamíny atp.).

D Je pravděpodobné, že období distanční či smíšené výuky odhalilo dlouho odsouvané problémy, či přineslo nové – v osobní i profesní oblasti. Většina z nich je jistě řešitelná. V osobní rovině je např. možné využít linek bezplatné psychologické pomoci. V případě profesního rozvoje je vhodné aktualizovat plán dalšího vzdělávání. Vzdělavatelé pedagogů jsou připraveni nabídnout kurzy připravující jak na lepší zvládnutí moderních technologií při výuce, tak na didaktiku, nové způsoby hodnocení ve vzdělávání, stejně jako kurzy věnující se řešení problematických situací ve třídě atd. K dispozici je dnes již také celá řada webinářů, on-line kurzů, tutoriálů či výukových videí.

¹³ Psychologická pomoc NPI pro pedagogy a rodiče – emailové poradenství: <https://zapojmevsechny.cz/pomoc/>

¹⁴ Linka bezpečí: <https://1url.cz/BKKin>

2.5. Spolupráce s rodiči

I V období distanční výuky většina škol významně zintenzivnila komunikaci s rodiči, zvláště mladších žáků. Pravidelná výměna informací organizačního rázu byla základní podmínkou úspěšného vzdělávání na dálku. Rodiče však byli blíže intenzivnímu vzdělávání svých dětí než kdykoli předtím, mnozí sledovali vyučování v reálném čase a někteří se aktivně sami zapojovali.

D Využijte tento přínos pandemie a nadále využívejte komunikační kanály k pravidelné výměně informací s rodiči. Pro zkvalitňování práce školy i samotné vzdělávání žáků je vzájemná komunikace velmi důležitá. **Navíc náhlé snížení či dokonce úplné přerušování komunikace ze strany školy by mohlo podpořit nejistotu rodičů, kteří se zcela pochopitelně obávají například toho, jak jejich dítě návrat do výuky zvládne, zda nebude ohroženo jeho bezpečím.**

D Pravidelně informujte rodiče o tom, jaký je váš vzdělávací plán, na jaké dovednosti zaměřujete konkrétní cvičení a co je cílem v jednotlivých oblastech žákova rozvoje. Požádejte rodiče o zpětnou vazbu, jak oni vnímají adaptaci svého dítěte ve znovu obnovené prezenční výuce, nabídněte jim možnost konzultací i další dostupnou podporu, kterou vaše škola poskytuje.

D Pokud vám emoční reakce žáka při vyučování připadají nepřiměřené, pokud se vám s žákem nedaří navázat komunikaci či spolupráci, je určitě na místě kontaktovat rodiče. Nikoli však s poznámkou, nýbrž s prosbou o konzultaci a společné hledání vhodného přístupu a podpory. Rodiče v uplynulých měsících se svým dítětem pravděpodobně strávili více času než obvykle, možná řešili podobné problémy jako teď vy a budou se s vámi moci podělit o cenné zkušenosti, co se ukázalo jako efektivní. Společně můžete najít řešení, které prospěje všem. Mějte na paměti, že **rodič je váš partner!**

Užitečné odkazy:

- [Opatruj se! – web Národního ústavu duševního zdraví.](#)
- [Těšíme se do školy – jak podpořit adaptaci po návratu do škol.](#)
- [Až se sejdeme ve škole – manuál s návrhy aktivit pro jednotlivé věkové skupiny.](#)
- [Metodická podpora při znovuotevření škol – konkrétní aktivity a zásady psychohygieny pro učitele.](#)
- [Jak podpořit žáky při návratu do školy po COVID-19 – praktické tipy pro učitele.](#)
- [Jak podporovat duševní zdraví ve třídě – praktické tipy pro učitele.](#)
- [Dada-info.cz](#) – portál pro dětskou a dorostovou adiktologii nabízí pomoc při řešení závislosti žáků na digitechnologiích, nomofobii a dalších, spolupráce s odborníky v okolí bydliště.
- [Psychologická pomoc NPI pedagogům i rodičům](#), kteří se ocitli v náročné situaci v důsledku koronakrize.
- [Doučování](#) – možnost zapojení studentů pedagogických fakult do doučování žáků ohrožených školním neúspěchem.
- [Dítě v ohrožení](#) – jak ho poznat a jak mu pomoci.
- [Doporučení MŠMT k distanční výuce a duševnímu zdraví.](#)

3. JAK PRACOVAT SE VZDĚLÁVACÍM OBSAHEM

- §** Školský zákon stanovuje pro vzdělávání **zvláštní pravidla při omezení osobní přítomnosti žáků ve škole**. Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost žáků nebo studentů ve škole, poskytuje škola dotčeným žákům vzdělávání distančním způsobem (zákon č. 561/2004 Sb., § 184a odst. 1).
- §** Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a podle školního vzdělávacího programu, a to **v míře odpovídající okolnostem** (zákon č. 561/2004 Sb., § 184 odst. 2).
- §** Žáci základních uměleckých škol nejsou povinni účastnit se distanční formy vzdělávání. Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem **přizpůsobí škola podmínkám žáka** pro toto vzdělávání (zákon č. 561/2004 Sb., § 184a odst. 3).
- I** Z pohledu plnění vzdělávacích povinností, které stát stanovil v rámcových vzdělávacích programech, zákaz fyzické přítomnosti žáků ve školách a distanční vzdělávání způsobily nesoulad jednotlivých ŠVP se vzdělávací realitou. Nebylo možné v plném rozsahu nabídnout ani dosáhnout to, co jednotlivé ŠVP stanovují, a to ani z hlediska obsahu vzdělávání, ani z pohledu metod a forem výuky.
- I** Řada škol při distanční výuce v souladu s doporučením MŠMT a ČŠI ustoupila od snahy probrat vše, co by standardně učitelé se žáky probírali ve škole, a přistoupila k výběru konkrétních témat a vzdělávacích priorit.
- D** Nyní je třeba vyhodnotit, zda a v jakém rozsahu byly vzdělávací cíle ŠVP efektivně dosaženy distančním vzděláváním.

3.1. Reflexe distanční výuky

- D** Podstatná bude po návratu žáků do školy **reflexe distanční výuky**. Škola by měla před návratem i po návratu žáků důsledně reflektovat, jak se jim distanční výuka v kontextu vzdělávacího obsahu dařila. Teprve **na základě této reflexe je pak vhodné přistoupit k plánu na následující období** (viz další kapitola).
- D** Reflexi distanční výuky je tedy nutné směřovat jak k procesům (průběhu výuky a používaným metodám), tak i funkčnosti ve vztahu ke vzdělávacímu obsahu, rozvoji dovedností i k vzdělávacím potřebám jednotlivých žáků. Ve vztahu k reflexi efektivity distanční výuky směrem ke vzdělávacímu obsahu je vhodné zařazovat aktivity zaměřené na opakování a činnosti umožňující autoevaluaci míry osvojení vzdělávacího obsahu samotnými žáky. Vhodnou aktivitou je i rozhovor s žáky o tom, které učivo potřebují doplnit nebo více procvičit (viz níže). Cílem této evaluace není hodnocení vzdělávacích výsledků jednotlivých žáků, ale zjištění, na co se bude třeba ve výuce v následujících týdnech a měsících zaměřit. **Žáci by měli být dopředu informováni, že vzdělávací aktivity v adaptačním období nebudou sloužit k jejich hodnocení známkou, ale ke zmapování toho, v čem žáci potřebují podpořit, a také toho, co bylo v distanční výuce efektivní.**
- D** Důležitou součástí evaluace distanční výuky je reflexe žákovská, optimálně prostřednictvím sebehodnocení. Sebehodnocení je možné strukturovat např. vhodně obsahově zaměřenými otázkami či výroky, které žáci budou hodnotit např. na nějaké škále. Hodnocení by mělo být zaměřeno na využívané metody a formy distanční výuky (co žákům pomáhalo v učení nejvíce a co naopak nejméně) a vzdělávací obsah (subjektivní posouzení dosažení stanovených vzdělávacích cílů, zvládnutí konkrétního učiva nebo osvojení dovednosti). Sebehodnocení dosažení vzdělávacích cílů je vhodné realizovat také prostřednictvím dalších aktivit, např. vhodných digitálních nástrojů (on-line dotazník) nebo vzájemného učení. Sebehodnocení žáka lze dobře využít jako podklad pro hodnotící rozhovor a pro další podporu žáka. Hodnotící rozhovor může proběhnout i za přítomnosti zákonného zástupce. Vhodnou žákovskou reflexí naopak určitě není vstupní zkoušení a testování.

I Je pravděpodobné, že na základě komplexní reflexe vyplyne, že jsou žáci, u kterých se

- vše dařilo, není nic zásadního, co by se nestihlo; i distanční výuka podporovala rozvoj sociálních dovedností žáků a žádné téma či dovednosti žáky neminuly;
- dařilo se jen něco; jsou témata, dovednosti apod., které žáci dobře zvládli, ovšem jiné zřejmě v dostatečné míře osvojeny nejsou;
- příliš distanční výuka nedařila, ať už z důvodu nízké účasti nebo motivace žáků nebo obtížné komunikace prostřednictvím digitálních technologií nebo i z dalších důvodů.

3.2. Příprava plánu výuky na zbývající období školního roku

I Na základě reflexe situace jednotlivých žáků je vhodné ve zbývajících týdnech tohoto školního roku (pokud to umožňují organizační podmínky) upravit rozvrh tak, aby byl prostor pro maximální možné vyrovnání nedostatků v dovednostech a znalostech žáků především v těch oblastech, které jsou pro další vzdělávání stěžejní, případně i v těch, které byly z důvodu úprav v době distanční výuky výrazně redukovány.

1) Určete témata, která:

- nebyla při distanční výuce vůbec probrána;
- byla při distanční výuce významně zredukována;
- jsou v tematickém plánu na zbývající období školního roku.

2) Stanovte pro každé téma nezbytně nutnou hodinovou dotaci.

3) Pokud potřebná hodinová dotace převyšuje hodiny, které máte k dispozici:

- redukovte danou oblast dle výstupů v RVP (neboť ŠVP jsou často výrazně podrobnější než závazné RVP);
- zjistěte, zda není téma/výstup možné propojit/sloučit s podobnou oblastí v jiném předmětu;
- propojte výstupy v individuálních vzdělávacích oblastech s realizací výstupů v teoretických (naukových) předmětech;
- spolupracujte s kolegy, využívejte kreativní činnosti při osvojování dovedností a znalostí, rozvíňte prostor pro aktivity, které v distanční formě výuky nebylo možno realizovat;
- pokud výše uvedené nepostačuje, přesuňte téma do následujícího školního roku.

Zásadním kritériem je nezbytnost daného tématu pro vzdělání a další pokrok žáka a jeho celkový rozvoj.

3.3. Přizpůsobení výuky potřebám žáků

D V případě zjištění výraznějších nedostatků u jednotlivých žáků je potřeba věnovat pozornost individuální podpoře.

D Za všech okolností je třeba v následujících měsících **cíleně podporovat rozvoj každého žáka podle jeho individuálních potřeb**, a to i toho, který vše podstatné zvládl.

D V průběhu distanční výuky si učitelé i žáci osvojili práci s digitálními technologiemi při vzdělávání. Doporučujeme stavět na této zkušenosti a v přiměřené míře zařazovat do výuky práci s nejrůznějšími výukovými aplikacemi. Můžete tak více individualizovat vzdělávací obsah, metody práce a sebehodnocení.

D Tipy na vhodné didaktické přístupy a metody:

- soustřeďte se na identifikaci toho, co žáci umí a znají, a na tom stavte, to rozvíjejte – hledání toho, co nezvládají, může žákům brát motivaci a chuť do práce;
- nezapomínejte na dopomoc prvního kroku – povzbudíte nejisté a minimalizujete prvotní stres;
- zapojte do učení zkušenosti žáků a jejich prožitky – žáci si budou více pamatovat.

3.4. Specifická doporučení pro základní umělecké školy

D V základním uměleckém vzdělávání jde především o zaměření na výuku individuálních dovedností a rozvoj klíčových kompetencí, které mají žáci v průběhu studia v daném ročníku získat. Cílem je vychovat samostatného, sebevědomého a aktivního jedince, který bude zároveň dostatečně odpovědný vůči sobě i svému okolí a také si bude umět prožít svůj život plnohodnotně právě díky dovednostem, které v ZUŠ získal.

3.5. Úpravy ŠVP pro rok 2021/2022

V případě, že v letošním školním roce nebude možné realizovat ŠVP ve stanoveném rozsahu v souladu s RVP, je možným řešením přesunout některé výstupy a obsahy do dalšího ročníku.

D Realizace úprav nemusí být provedena jako úprava ŠVP ve smyslu administrativního zapracování změn do dokumentu (jinak řečeno aktuální ŠVP se nemusí měnit). Postačí změny ve vzdělávacím obsahu promyslet, následně pak realizovat vzdělávání (až to bude možné), navázat vzděláváním dle platného ŠVP.

D Je samozřejmě třeba zpracovat písemně stručnou **interní evidenci změn**. Zároveň platí, že škola musí být schopna po přijatých změnách zajistit korektní návaznost vzdělávání ve školním roce 2021/2022 dle svého ŠVP. Interní evidence změn ve vzdělávacím obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů a ročníků slouží především k tomu, aby ředitel školy mohl pedagogům, žákům i jejich zákonným zástupcům srozumitelně představit provedené změny, a také k tomu, aby pedagogové mohli v prezenční formě vzdělávání plynule navázat. Rozsah a podobu této interní evidence určí ředitel školy.

D O provedených úpravách v obsahu, metodách i formách vzdělávání by pak měla škola vhodnými způsoby **informovat žáky a jejich zákonné zástupce**.

4. PRŮBĚŽNÉ A ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ

- § Školský zákon umožňuje ve vymezených mimořádných situacích realizovat závazný vzdělávací obsah v míře odpovídající okolnostem (zákon č. 561/2004 Sb., § 184a odst. 2).
- § **Způsob hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem musí škola přizpůsobit podmínkám žáka pro toto vzdělávání.** Vyhláška č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, určuje, že hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení může být vyjádřeno klasifikací, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy. Při hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k doporučení školského poradenského zařízení (vyhláška č. 71/2005 Sb., §3 odst. 1).
- § Pravidla hodnocení žáků jsou součástí školního řádu a obsahují zejména zásady a způsob hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků včetně získávání podkladů pro hodnocení a kritéria pro hodnocení.

4.1. Průběžné hodnocení

- I Vzdělávání distančním způsobem klade na žáky vysoké nároky v oblasti vnitřní motivace, vytrvalosti, schopnosti organizovat si vlastní čas a přimět se k práci. Na všechny tyto oblasti může mít zároveň výrazný vliv prostředí a podpora rodiny. Žák ze stimulujícího prostředí má pro distanční vzdělávání výrazně odlišné podmínky než žák ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí. V tomto specifickém školním roce je vhodné zaměřit se především na posilování odpovědnosti žáků za vlastní učení, práci s časem a plnění svých povinností, neboť tyto dovednosti jsou stěžejním předpokladem (nejenom) pro úspěšné zvládnání distanční výuky. Důležité je umožnit žákům identifikovat své silné i slabé stránky, sledovat vlastní pokrok a nalézat vhodné cesty a nástroje pro další rozvoj.
- D Doporučujeme ředitelům a pedagogům, aby vzhledem k náročnosti tohoto období pro žáky i jejich rodiny pečlivě zvážili počet požadovaných podkladů pro hodnocení.
- D Neodevzané úkoly neznámkuje, nýbrž je označte jako nesplněné/nehodnocené. Držte se zásady, že hodnotíte pouze odevzdané úkoly, odvedenou práci. Pokud bude nehodnocených aktivit více, důsledkem může být nehodnocení v daném předmětu na vysvědčení.
- D Při hodnocení žáků v průběhu školního roku 2020/2021 je vhodné ještě důsledněji využívat hodnocení především jako **prostředek podpory učení žáků**. Užitečnými nástroji jsou zejména ty nástroje, které mají formativní charakter a nabízejí žákovi k jeho učebním činnostem popisnou zpětnou vazbu, která zahrnuje **konkrétní podněty na zlepšení a další učení**. Formativní způsoby hodnocení podporují motivaci žáka k dalšímu vzdělávání a poskytují mu srozumitelné informace o tom, jak se mu daří a co konkrétně je třeba dělat pro další rozvoj.
- I **Formativní hodnocení je hodnocení průběžné, které přináší žákovi užitečnou informaci o tom, co ví, čemu rozumí nebo co dokáže aplikovat průběžně v rámci vzdělávacího procesu, a směřuje ho k naplnění stanoveného cíle. Umožňuje mu sledovat vlastní pokrok, vede ho k řízení svého učení a pomáhá komplexně rozvíjet jeho osobnost.** Účelem formativního hodnocení je tedy identifikovat vzdělávací potřeby účastníků a přizpůsobit těmto zjištěním vyučování a učení tak, aby každý dosáhl maxima ve svém rozvoji vzhledem ke svým individuálním možnostem.
- D Specifické podmínky letošního školního roku jsou vhodnou příležitostí pro využívání **sebehodnocení** žáků. Tento způsob hodnocení představuje důležitou součást vzdělávání a posiluje schopnost žáků sledovat a hodnotit rozvoj svých vědomostí a dovedností. Proto je vhodné zadání pro žáky formulovat tak, aby z nich byla jasná kritéria dobrého výkonu, a využívat nejrůznější nástroje podporující autoevaluaci (např. Kahoot, Socratic Microsoft Forms, GoogleForms, testovací moduly ve školních informačních systémech, nejrůznější mobilní aplikace atp.). V případě sebehodnocení není vhodné využívat známkování!

4.2. Celkové hodnocení na konci školního roku

I Hodnocení žáků ZUŠ bude na konci školního roku 2020/2021 probíhat dle běžných pravidel jako v předchozích letech v souladu s platnou legislativou. Zároveň je však třeba při hodnocení zásadním způsobem zohlednit specifickou situaci a distanční výuku v tomto pololetí.

§ Na **vysvědčení** je možné hodnotit klasifikací, slovně i kombinací obou způsobů.

D **Při kombinovaném hodnocení** je vhodné pro klasifikaci využít jen dostupné doklady referující o dovednostech a znalostech těchto žáků a ve slovní části klasifikaci doplnit o další podstatné informace. Pokud jeden předmět hodnotíte známkou i slovně, známkami hodnoťte zejména to, co přesně a objektivně vystihuje podaný výkon žáka, tj. nikoli absence v distanční výuce, jeho charakter či vlastnosti (např. píle, snaha, aktivita apod.). Tyto aspekty naopak popište slovně a přidejte konkrétní doporučení pro další učení.

D **Celkové hodnocení** tohoto velmi nestandardního pololetí by mělo vycházet jednak ze zjištěné míry dosažení školních výstupů, ale mělo by být přihlíženo i k dalším skutečnostem ovlivňujícím výsledky vzdělávání, kterých žák v hodnoceném období dosáhl. Takovými skutečnostmi jsou např.:

- účast na distanční výuce;
- aktivita při distanční výuce (aktivní zapojení se do učení v distanční výuce);
- osvojení si nové dovednosti komunikovat v prostředí platform (s učiteli i se spolužáky);
- řešení problémů spojených s distanční výukou, tvořivost, adaptabilita apod.;
- schopnost organizovat si čas a učení v podmínkách, v nichž žák výrazně přebírá odpovědnost za svou práci;
- jak si osvojil nové digitální kompetence související s distanční formou výuky;
- jak plnil zadané úkoly (včasnost, kvalita, ale i tvořivost apod.);
- zda žák dovednosti a znalosti osvojené při distanční výuce dokáže při dalším procesu učení používat.

D Jak vyplývá z výše uvedeného, je vhodné na hodnocení v tomto pololetí pohlížet jako na příležitost vzít v úvahu řadu dalších **nových, ale podstatných kritérií**.

D Zvláště pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které byla distanční výuka vzhledem k jejich potřebám obzvláště náročná, lze doporučit na vysvědčení **slovní hodnocení**.

D Slovní hodnocení doporučujeme také v případech, kdy se žáky z nepodněného prostředí dařilo jen v malé míře zapojovat do distančního vzdělávání. Případný neúspěch či stagnace může mít v takovém případě příčiny, které samotný žák není schopen ovlivnit. U těchto žáků je zapotřebí především identifikovat dosažené úspěchy, na kterých je možné při další práci stavět, a srozumitelným způsobem žákovi zprostředkovat reálná doporučení, která mu pomohou ve vzdělávání dělat pokroky.

D V případech žáků, kteří během distanční výuky nespolečovali, nezapojovali se do distanční výuky, přestože měli pro aktivní účast na distanční výuce dostatečné podmínky, doporučujeme v rámci hodnocení popsat objektivní situaci a formulovat **konkrétní doporučení pro jejich další práci**.

D Vyšší váhu by pak mělo mít hodnocení žáků za období realizace vyučování po obnovení prezenční přítomnosti žáků na vzdělávání než v období distanční formy výuky.

I Hodnocení žáků ZUŠ bude na konci školního roku 2020/2021 probíhat dle běžných pravidel jako v předchozích letech v souladu s platnou legislativou. Zároveň je však třeba při hodnocení zásadním způsobem zohlednit specifickou situaci, individuální podmínky pro umělecké vzdělávání vedené distančním způsobem a specifika distanční výuky.

I Tento manuál se zaměřuje především na pedagogickou oblast. Specifické možnosti konání komisionálních zkoušek (talentových, postupových, závěrečných) budou součástí jiného manuálu či sdělení MŠMT.

4.3. Související právní předpisy

- § Pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků platí, že vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty ŠVP. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení. Ať již škola hodnotí výsledky žáků slovně, používá klasifikaci nebo oba způsoby kombinuje, je třeba dodržet související ustanovení § 3 vyhlášky č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.
- § Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka, a protože obsahuje také zdůvodnění a doporučení, je nástrojem, jak **předcházet případným neúspěchům žáka** a jak je překonávat.
- § Při používání klasifikace jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Takovými souvislostmi jsou bezesporu i specifické podmínky distanční výuky, které je třeba i při používání známek **zohlednit ve prospěch žáka**.

Pro základní umělecké školy platí:

- § Do vyššího ročníku postupuje žák, který byl na konci druhého pololetí celkově hodnocen stupněm prospěl(a) nebo prospěl(a) s vyznamenáním a úspěšně vykonal postupovou zkoušku, pokud tak stanoví školní vzdělávací program (vyhláška č. 71/2005 Sb., § 4 odst. 1).
- § Když z objektivních závažných důvodů nemá ZUŠ dostatek podkladů pro hodnocení konkrétního žáka, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo ukončeno do konce měsíce srpna příslušného školního roku, tedy do 31. 8. 2021 (vyhláška č. 71/2005 Sb., § 3 odst. 8).
- D Tento postup nehodnocení by však měl být volen pouze v **mimořádných případech**. Samotný fakt vzdělávání distančním způsobem a s ním související omezený rozsah probraného učiva není důvodem k nehodnocení. I pokud nebylo možné vzhledem k mimořádným opatřením realizovat významnou část vzdělávacího obsahu, doporučujeme zaměřit se při hodnocení na tu část obsahu a výstupů, které bylo možné uskutečnit, a hodnotit alespoň tuto část, optimálně formou slovního hodnocení.
- § Žák, který je na konci druhého pololetí hodnocen stupněm prospěchu 4 – neuspokojivý nebo odpovídajícím slovním hodnocením v některém z povinných vyučovacích předmětů, koná opravnou zkoušku nejpozději do konce měsíce srpna příslušného školního roku, tedy do 31. 8. 2021 (vyhláška č. 71/2005 Sb., § 5 odst. 1).
- § Žákovi, který na konci druhého pololetí nemohl být hodnocen nebo neprospěl, může ředitel povolit opakování ročníku, pokud již na daném stupni ročník neopakoval (vyhláška č. 71/2005 Sb., § 4 odst. 3 a 4).
- § Opakování ročníku ze závažných zdravotních důvodů může ředitel povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník (zákon č. 561/2004 Sb. § 52 odst. 6).

Školní řád a pravidla hodnocení

- § **Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků** jsou nedílnou součástí školního řádu každé školy. V případě, že škola nemá slovní hodnocení ukotveno ve školním řádu a chtěla by tento způsob hodnocení nově využívat, je třeba adekvátně upravit školní řád a následně informovat o schválené úpravě školního řádu zaměstnance,

žáky školy i zákonné zástupce¹⁵. Stejným způsobem je možné provést i jiné úpravy konkrétních pravidel hodnocení na úrovni školy.

D Doporučujeme s ohledem na mimořádnou situaci **dobře komunikovat veškeré změny související s pravidly hodnocení jak samozřejmě s celým pedagogickým týmem, tak s rodiči i žáky**. Vhodné je nejenom oznámit případné změny ve školním řádu, ale především vysvětlit důvod změn, přístup školy k systému hodnocení i konkrétní postupy.

4.4. Postupové a závěrečné zkoušky

§ **Povinnost konání postupové zkoušky uvedené v § 4 odst. 1 vyhlášky č. 71/2005 Sb. není přímo stanovena právním předpisem, nýbrž může být ukotvena ve školním vzdělávacím programu.** Od jejího konání je možné upustit, nebo ji konat v modifikované podobě případně ji konat na dálku (elektronickými prostředky komunikace na dálku) jako běžnou součást vzdělávání. Organizace konání zkoušky prezenčním způsobem se řídí aktuálně platnými epidemickými opatřeními. Stejným způsobem je možné provést i jiné úpravy konkrétních pravidel hodnocení na úrovni školy. Není-li její konání stanoveno, pak se hodnotí podle § 1 vyhlášky, tedy primárně z podkladů získaných za dobu osobní přítomnosti žáků ve škole.

Při náročné práci a snaze pomoci druhým nezapomínejte na sebe, na svoje potřeby a zájmy, na svůj osobnostní rozvoj, na svoje duševní a fyzické zdraví. Nezapomínejte na to, že vy, vaše osobnost, postoje a životní styl může ovlivňovat a být příkladem pro ostatní.

¹⁵ § 30 školského zákona: Školní řád nebo vnitřní řád zveřejní ředitel na přístupném místě ve škole nebo školském zařízení, prokazatelným způsobem s ním seznámí zaměstnance, žáky a studenty školy nebo školského zařízení a informuje o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce nezletilých dětí a žáků.